

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут новітніх освітніх технологій
Кафедра фінансів ім. С.І. Юрія

ДЕМЧУК Ірина Ігорівна

**Ефективність діяльності митних інституцій
України та країн Європейського Союзу /**
**Effectiveness of Activities of Customs Institutions
of Ukraine and European Union Member States**

спеціальність: 072 - Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійна програма - Митна справа

Кваліфікаційна робота

Виконала студентка групи
ФМСзм-21
І. І. Демчук

Науковий керівник:
к.е.н., доцент, А. І. Луцик

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту:

"__" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
_____ **О. П. Кириленко**

ТЕРНОПІЛЬ - 2022

АНОТАЦІЯ

Демчук Ірина Ігорівна. Ефективність діяльності митних інституцій України та країн Європейського Союзу . - Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітня програма «Митна справа» – Західноукраїнський національний університет. Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій. Тернопіль, 2022.

У кваліфікаційній роботі досліджено організаційно правові аспекти діяльності національних та зарубіжних митних інституцій. Проаналізовано результативність діяльності митних органів України. Запропоновано напрямки покращення роботи з адміністрування на основі врахування зарубіжного досвіду.

ANNOTATION

Demchuk Iryna Ihorivna. Effectiveness of activities of customs institutions of Ukraine and European Union member states. - Manuscript.

Research for attending of master's degree after specialty 072 «Finance, Banking and Insurance», master's program “Customs” – West Ukrainian National University. Educational and research institute of innovative educational technologies. Ternopil, 2022.

The organizational and legal aspects of the activities of national and foreign customs institutions were investigated In the qualifying work,. The effectiveness of the activities of the customs authorities of Ukraine was analyzed. Directions for improving administration work based on foreign experience are proposed.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ІНСТИТУЦІЙ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ	5
1.1. Концептуальні основи функціонування митних органів	5
1.2. Організаційні засади діяльності митних інституцій України з урахуванням зарубіжного досвіду	8
Висновки до 1 розділу	15
РОЗДІЛ II РЕАЛІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ	17
2.1. Фіскальна результативність діяльності митних органів	17
2.2. Оцінка протидії корупції в митних органах	24
Висновки до 2 розділу	30
РОЗДІЛ III МОЖЛИВОСТІ ПОКРАЩЕННЯ РОБОТИ МИТНИХ ОРГАНІВ З ВРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ	31
Висновки до 3 розділу	36
ВИСНОВКИ.....	37
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40

ВСТУП

Зовнішній процес розвитку України, де домінує тенденція всебічної інтеграції до Європи, значно поглибив міжнародну торговельну діяльність вітчизняних підприємств. Окрім очевидних переваг для бізнес-структур, які виходять та працюють на зовнішніх ринках, пов'язаних, головним чином, з можливостями спрощення торгівлі ЄС та підвищення операційної ефективності, зовнішньоекономічні операції характеризуються ширшим спектром ризиків. Сьогодні все більше підприємств, які здійснюють імпортно-експортну діяльність, звертають увагу на митне оформлення транскордонної продукції.

Варто зазначити, що в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції, яка сприяє інтеграції українських компаній до єдиного європейського ринку, вирішення проблем у митній сфері стало першочерговим завданням. Адже важливим етапом економічної інтеграції України до ЄС стало успішне входження митних органів до митного союзу шляхом гармонізації митних процедур з європейськими стандартами, впровадження єдиних принципів роботи митниць та постійних митних зборів. Удосконалення митної діяльності на основі впровадження прогресивних митних інструментів обумовлюють актуальність дослідження.

Метою дослідження є пошук шляхів покращення діяльності митних інституцій України.

Відповідно до цієї мети слід вирішити наступні завдання:

- дослідити концептуальні основи діяльності митних органів;
- вивчити організаційно-правові засади діяльності митних інституцій з урахуванням зарубіжного досвіду;
- проаналізувати бюджетну ефективність діяльності митних органів;
- оцінити протидію корупції в митних інституціях;
- вивчити можливості покращення роботи з урахуванням міжнародного досвіду.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, що виникають суб'єктами митної системи.

Предметом дослідження є діяльність українських та міжнародних митних інституцій України у контексті покращення такої діяльності на основі європейської практики.

Методологічною основою дослідження є діалектика. Зокрема, у дослідженні використовувалися такі методи: розрахунково-аналітичний в оцінці тенденцій розвитку митних інституцій, порівняння – виділення особливостей функції митних органів при аналізі тенденцій їх розвитку, індуктивний та дедуктивні методи щодо визначення ролі різних функцій митного органу, використовуються графічні методи дослідження розрахункової частини та наочного представлення її результатів.

Інформаційною базою дослідження є вітчизняні та зарубіжні видання, що відображають результати теоретико-методологічних розробок, економічна статистика, дослідження українських та зарубіжних науково-дослідних інститутів, нормативні документи, що визначають державну митну політику та роботу митних служб.

До результатів, що містять наукову новизну можна віднести пропозиції автора щодо подальшого розвитку співпраці митних органів та міжнародних митних інституцій сфері інформаційних технологій, подальшого розвитку інформаційних технологій та обміну інформацією у митних органах.

Основні наукові положення і висновки випускної роботи апробовані на Всеукраїнських науково-практичній конференціях, а саме на таких: «Фіскальна політика України в умовах євроінтеграційних процесів» та «Актуальні питання фінансової теорії та практики».

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів та висновків, переліку використаних джерел, рисунків, таблиць та додатків.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ

1.1. Концептуальні основи функціонування митних органів

Економічний добробут і соціальна гармонія були головними прагненнями націй протягом всієї історії людства, але вони набули особливого змісту і значення в останні десятиліття.

Спільні прагнення в економічній та соціальній сферах були висвітлені відповідними міжнародними документами, що визначають ключові пріоритети розвитку. Ці спільні завдання узагальнено у формі Цілей сталого розвитку, які були прийняті Генеральною Асамблеєю ООН у підсумковому документі Саміту ООН у Нью-Йорку щодо прийняття порядку денного сталого розвитку на період після 2015 року. Якісне виконання завдань усіма національними органами, у тому числі відповідальними за переміщення товарів через кордони, забезпечує досягнення таких національних цілей.

Досягнення загальнодержавних цілей, визначених або неформалізованих у стратегічному документі, досягається шляхом виконання органами влади завдань у відповідних сферах суспільної діяльності.

На нашу думку, ефективність виконання таких завдань залежить від чіткості визначення сфери відповідальності окремих органів влади, узгодженості дій відповідальних суб'єктів із суміжних, взаємопов'язаних сфер діяльності, наявності стратегічних і програмні документи, які визначають пріоритети розвитку. Головне, вони чітко визначають повноваження кожного відомства та показники його діяльності.

Традиційно в усіх країнах світу завдання, пов'язані з перевезенням вантажів через національні кордони, виділено в окрему сферу діяльності національних органів. Згідно з Міжнародною конвенцією про спрощення та гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція), визначення митних

служб ґрунтується на наступних критеріях: Митниця є державною службою, відповідальною за виконання митного законодавства та стягнення мит і податків, застосування інших законів і нормативних актів щодо експорту, транспортування або зберігання.

Концепція є базовою і окреслює основні завдання митних служб, але історично їх завдання були різними в різних економічних системах, що склалися в тій чи іншій країні. Залежно від завдань, покладених на повноваження митних органів, вони також по-різному впливають на досягнення загальнодержавних цілей.

Слово «функція» часто вживається в наукових публікаціях або політичних дискусіях для узагальнення окремих напрямів роботи митних органів. Функція митного органу – це специфічна, відносно самостійна і тотожна складова діяльності митного органу, яка характеризується цілеспрямованою реалізацією поставлених перед ним цілей і завдань.

Розуміння функцій тісно пов'язане зі словом «завдання». Завдання, які стоять перед митними органами, можна об'єднати в певну функцію, і навпаки, крім виконання певних функцій, можна додати додаткові завдання.

Враховуючи різні повноваження митних органів у різних країнах, вони виконують дуже різні функції. Крім цієї об'єктивної передумови, вважаємо за необхідне описати деякі суб'єктивні фактори, які впливають на перелік функцій, покладених на митні органи: цілі та завдання поточних досліджень (у наукових працях, соціологічних опитуваннях); (або в окремому господарстві) визначення пріоритетності конкретних сфер діяльності, які зазвичай відображаються в планах дій митної адміністрації або керівництва національного органу.

Оскільки варіанти групування завдань, які виконуються митними органами, можуть бути різними, функціональні параметри, представлені в дослідженні, також відрізняються. Проте, з точки зору забезпечення національного розвитку та досягнення цілей національного розвитку, ми пропонуємо розділити різноманітні функції митних органів та їхні завдання на

дві категорії: економічні та безпекові. Такі угруповання поділяються відповідно до мети виконання кожного завдання, відповідного завданням, які ми вивчаємо.

Митні служби впливають на забезпечення економічного зростання за рахунок: сплати митних платежів, які є основою для формування бюджету, застосування заходів тарифного та нетарифного контролю, що впливають на стабільність і збалансованість внутрішнього ринку, впровадження угод про вільну торгівлю, які впливають на рівень міжнародного співробітництва, таким чином впливаючи на економічне зростання, спричинене участю в міжнародному ланцюжку поставок, сприяючи експортному бізнесу та впливаючи на рівень фіскальних доходів країни.

Це відображено в завданнях митних адміністрацій у всьому світі і може бути узагальнено у вигляді виконання фіскальних функцій. Різниця в його реалізації пов'язана з типом платежу, який адмініструють. Митні органи традиційно відповідають за збирання та стягнення ввізного та вивізного мита, ПДВ (на імпортні товари), акцизного збору (на імпортні товари). Однак у деяких країнах митні органи мають право адмініструвати інші види платежів. Для прикладу, британська митниця стягувала податки та збори на розвиток кіно; збирала збори за супровід суден по фарватеру, портові збори та інші збори; стягувала збори за освітлення та реєстрацію, збори за швартування та пасажирські збори.

Виокремлення функцій митних адміністративних послуг зумовлене появою теорії суспільних благ, згідно з якою держава розглядається вже не як регулююча структура, а як один із багатьох суб'єктів господарської діяльності, який має надавати суспільству конкретні економічні блага з певною ефективністю їх виробництва.

Слід зазначити, що зведення функцій митниці лише до виконавців сервісних митних послуг є неправомірним, оскільки в цьому випадку завдання митних органів пов'язані з наглядом за імпортом та експортом товарів, що

входить до переліку функцій усіх митних адміністрацій та відповідає цій моделі.

Роль митниці в сприянні міжнародній торгівлі дуже важлива. Це слід підкреслити, враховуючи важливість торгівлі між країнами в умовах глобалізації. Переважна більшість митних інституцій виконує цю функцію, сприяючи спрощенню процедур міжнародної торгівлі, що безпосередньо відображається на завданнях митних адміністрацій.

Слід виділити завдання митних інституцій щодо ведення митної статистики. Розвиток усіх сфер життя сучасного світу пов'язаний із використанням великих масивів даних, які використовуються для прийняття управлінських рішень на всіх рівнях.

Тому дедалі більшого значення набуває правильний збір інформації про різні сфери суспільного життя, зокрема про обсяги зовнішньоекономічної діяльності, надходження митних платежів, результати діяльності митного управління. Ось чому обліково-аналітичні функції, які виконуються митними органами, та їх значення обговорюються з точки зору аналітичних основ державного управління. Не менш важливим є завдання митних органів, із забезпеченням охорони здоров'я та життя людей, охорони природи, інтелектуальної власності і культурних цінностей.

1.2. Організаційні засади діяльності митних інституцій України з урахуванням зарубіжного досвіду

Цілі та завдання реформування системи управління державними фінансами як складової системи державного управління визначені стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.07.2017 р. № 142 від 8 лютого 2017 року. Питання можливості централізації окремих функцій із забезпечення діяльності потребує розробки центрального органу управління. Тому метою національної стратегії адміністративної реформи є

забезпечення соціально відповідальної, раціонально побудованої та чітко визначеної адміністративної системи.

Незважаючи на те, що процес реформування державного управління, особливо митниці, ще триває, активні громадяни та їх об'єднання беруть активну участь у роботі митних органів. При керівництві Держмитслужби та її територіальних установ діють громадські ради, представники різних об'єднань. Громадські комітети, представники різних асоціацій (наприклад, Української асоціації міжнародних перевізників), різноманітних неурядових неприбуткових організацій (наприклад, громадська ініціатива «За чесну та прозору митницю»), що діють при Держмитслужбі, та її механізм території. Усі ці організації мають певний вплив на процес прийняття рішень у системі митного адміністрування.

Крім невдоволення діяльністю митних органів представників громадськості та професійних кіл, Рахункова Палата України також задокументувала неефективність митниць у складі ДФС під часу аудиту, проведеного у 2020 році в період з 2019 року по квітень 2020 року.

Зокрема, перевіркою встановлено, що об'єднання митних і податкових органів в єдиний контролюючий орган негативно вплинуло на ефективність митного контролю за переміщенням товарів через кордон та протидії шахрайству. Такі реформи також негативно вплинули на ефективність та якість митного обслуговування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та призвели до занедбаності митної інфраструктури на кордонах. Державну фіскальну службу України було реорганізовано, розділивши на Державну податкову службу України та Державну митну службу України, але Міністерство фінансів не затвердило деякі нормативно-правові акти, необхідні для ефективного виконання повноважень, наданих цим органам. Це погіршує управління митними платежами. Аудитом встановлено, що ДФС належним чином не організувала припинення юридичної особи митного органу.

Наказом ДФСУ продовжено термін реорганізації митниці, тому утримання відомства, яке не має повноважень щодо цього, здійснюється за

рахунок державного бюджету. Як наслідок, кошти державного бюджету використовуються неефективно та неефективно.

Такі незадовільні результати діяльності державних установ, які мають забезпечувати виконання фіскальних функцій держави, не можуть залишитися поза увагою органів виконавчої влади. Ще у 2017 році Міністерство фінансів України запропонувало ідею реформування інституційної системи реалізації державної податкової та митної політики. Концепція передбачає реформування системи митного адміністрування з використанням досвіду провідних країн світу, передового світового досвіду, порад Міжнародного валютного фонду та митної та прикордонної служби США. Проте плани щодо ліквідації територіальних митних органів та перетворення митної структури в єдину юридичну особу викликали жваве обговорення в митній спільноті. Тому в контексті наближення українських митних стандартів до європейських стандартів, створення оптимізованої та ефективною митної системи в Україні дуже актуальним і важливим питанням є вивчення зарубіжного досвіду управління національними митними інституціями.

Раніше, у червні 2015 року, український уряд запропонував план інституційної реформи ДФС. Він ґрунтувався на ідеї аутсорсингу як експерименту, що передбачав доручення управління окремими митницями іноземній компанії під назвою Crown Agents, практика, яка раніше практикувалася в деяких країнах з перехідною економікою.

У 2013 році уряд Албанії підписав угоду про залучення іноземних консультантів для вдосконалення митної діяльності на загальну суму 8,5 млн євро. У контракті зазначено, що в результаті «митного аутсорсингу» дохід консультанта від митних платежів зросте на 1% ВВП країни. Однак ці очікування не виправдалися. За даними міністерства фінансів Албанії, фактичні надходження від мита на імпорт виявилися на 3,5% меншими за заплановані. У результаті в серпні 2015 року уряд Албанії вирішив не продовжувати контракт з британським консультантом наступного року.

Ця приватна іноземна компанія надає консультаційні послуги митним органам Болгарії з 2001 року. Послуги іноземців оплачуються безпосередньо з кишені болгарських платників податків. Контракти з іноземцями спочатку зберігались в таємниці. Однак у 2009 році болгарський уряд вирішив опублікувати тексти двох підписаних контрактів з метою підвищення прозорості державних фінансів. Міністерство фінансів країни дійшло висновку, що послуги англійців коштували досить дорого, коли в Болгарії були власні фахівці, які краще вміли міняти митницю.

Всесвітня митна організація (ВМО) неодноразово висловлювала свою думку з цього приводу. У відповідних численних робочих заходах (переважно в африканських країнах) провідні експерти ВМО постійно наголошували, що приватні компанії не можуть виконувати функції митниці як державного органу (наприклад, перевірки, контроль митної вартості, класифікації та контроль походження тощо). Дослідження ВМО досвіду цих країн показали суперечливі (не)здатності іноземців збільшити податкові надходження та підвищити ефективність митних операцій. Також у Грузії був негативний досвід митного аутсорсингу (1999-2002 рр.), за участю британської компанії ITS через непрозорі тендери [45].

Якщо розглядати приклад розвинутих країн, то тут, перш за все, необхідно звернутися до таких країн, як США, Велика Британія, Франція, Німеччина тощо.

Так, Служба митної та прикордонної служби США (СВР) є одним із відомств Міністерства внутрішньої безпеки США. Департамент внутрішньої безпеки (DHS), який включає ще 21 агентство. Основною функцією СВР є правоохоронна діяльність, зокрема боротьба з тероризмом та нелегальною імміграцією, захист національної економіки, захист навколишнього середовища та здоров'я громадян, захист культурної спадщини, захист національних кордонів, підтримка легальної зовнішньої торгівлі та туризму. СВР є найбільшим правоохоронним органом у Сполучених Штатах, у якому працює понад 62 450 співробітників. Регіональна структура Митного

департаменту складається з 20 митниць (польових операційних офісів), 328 контрольних пунктів (портів в'їзду) та 15 початкових контрольних пунктів у Канаді, Ірландії та Карибському басейні.

Що стосується митних органів Великобританії, Податкове та митне управління. HMRC є державним органом, створеним парламентським актом у 2005 році як нове агентство, яке замінює Бюро Внутрішніх доходів та Митно-акцизну службу. Міністерство фінансів (Міністерство фінансів) керує та розробляє стратегію податкової політики, а HMRC відповідає за її реалізацію. У структурі HMRC серед 72 департаментів лише 25 дійсно належать до «митних» [5]. ДФСУ повторило британську модель в українських реаліях.

Митна система Франції складається з наступних частин, а саме: Генерального директорату з митної справи та непрямих податків, 12 міжрегіональних рад, 42 регіональних бюро. Можна сказати, що Україна в 1990-х роках фактично копіювала французьку модель створення митної системи.

Митна служба Німеччини має трирівневу систему. Службу очолює Федеральне міністерство фінансів. Митна адміністрація знаходиться в Бонні. Другий рівень складається з Головного фінансового управління (це митні та податкові органи, а також офіс у Кельні, який відповідає за боротьбу з незаконним використанням робочої сили у всіх федеральних департаментах). У цю ж структуру входить відділ господарських розслідувань. Третій рівень – регіональна митниця. Служба має чотири федеральні каси для обробки платежів і п'ять митних лабораторій для різного роду перевірок і досліджень. Крім того, митниця має 11 власних навчальних центрів, які здійснюють підготовку та перепідготовку кадрів. Що стосується функціональних повноважень Митної адміністрації Німеччини, то вона збирає митні збори, податки на алкогольні напої, інші встановлені законом податки на споживчі товари, включаючи податок на додану вартість товарів, що імпортуються в країну, та інші податки, встановлені Європейським Союзом [7].

Таким чином, ми бачимо, що країни, які найбільше піклуються про національну безпеку, ставлять захисні та охоронні функції митниці на перший план, і, відповідно, підпорядкованість стосується груп влади, і ті країни, які віддають перевагу фіскальній функції, підпорядковують митницю Міністерству фінансів або поєднують її з податковими органами.

Експерти Фонду дослідження систем менеджменту вважають, що керівний орган організації має бути представлений особами та установами, які здійснюють формування та реалізацію стратегій і політик організаційної поведінки та мають повноваження видавати накази та розпорядження, а також право контролювати їх виконання. Що стосується Державної фіскальної служби, то сьогодні, враховуючи пропозиції та запити наших міжнародних партнерів, Україна реформує Державну фіскальну службу України, створює Бюро економічної безпеки, Державну податкову службу, Державну митну службу та створює єдину юридичну особу ДПСУ і ДМСУ.

Як зазначено в Митному кодексі України (ч. 4 ст. 7), безпосереднє керівництво митною справою покладається на центральний орган виконавчої влади з питань реалізації державної митної політики. Відповідно до статті 545 Митного кодексу України центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, спрямовує, координує та контролює діяльність митних органів, здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та іншими законами України, видає накази, організовує та контролює їх у межах здійснення своїх повноважень. Митниця, у свою чергу, є територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує митну політику країни, має окремий баланс, рахунки в органі Держказначейства, печатку та бланк з зображення Державного Герба України та його назви та актів здійснюються відповідно до Конституції України, цього Кодексу, інших нормативно-правових документів та на умовах, затверджених наказом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику в митній сфері (ст. 546 Митного кодексу України).

Відповідно до Закону України № 3166-VI " Про центральні органи виконавчої влади ", який регулює організацію, повноваження та порядок діяльності ЦДАМ, міністерства забезпечують формування та реалізують державну політику в одній або кількох сферах, інші Агенції центрального управління виконують різні функції щодо реалізації національної політики. Відповідно до цього Закону діяльність центрального адміністративного органу спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через відповідних міністрів відповідно до закону. Законом також передбачено, що голова центрального адміністративного органу проводить консультації з відповідними міністрами та керівниками відповідних місцевих державних адміністративних органів щодо призначення та звільнення керівника місцевого органу центрального адміністративного органу; призначає на посаду за погодженням з міністра та звільнити заступника керівника місцевого органу центрального органу виконавчої влади.

Така ситуація є логічною і не суперечить чинному законодавству. Щоб уникнути негативного впливу на роботу центрального органу виконавчої влади (також Державної митної служби України), відповідне міністерство (у даному випадку Міністерство фінансів України) погоджує всі важливі призначення підпорядкованого органу виконавчої влади та контролює виконання центральним органам виконавчої влади у відповідній сфері державної політики, діяльність якого він спрямовує і координує. Проте в даному випадку є певні проблеми, серед яких постійні реструктуризаційні зміни, кадровий голод, тимчасові обмеження конкурсу на посади держслужбовців через карантинні заходи. Усі ці фактори призвели до відсутності більшості територіальних установ постійно призначених керівників та його заступників. У цьому випадку виходом може стати тимчасове покладення обов'язків на посаду керівника. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» не згадує про погодження профільних міністерств і комісій на тимчасове виконання обов'язків голови місцевого адміністративного органу. Однак такі норми встановлено Положенням про

Державну митну службу України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227 [10]. Отже, одним із повноважень Голови Держмитслужби є те, що він може призначати та звільняти керівників та заступників керівників територіальних органів Держмитслужби за погодженням з Міністром фінансів, у тому числі у разі вакантності посади.

Ця норма Положення Про Держмитслужбу України суперечить Закону України «Про центральні органи виконавчої влади». Крім того, це суттєво уповільнює процес комплектування та оперативного управління митницею.

Вирішити цю ситуацію можна шляхом вилучення з Положення про державну службу норм щодо тимчасового виконання обов'язків керівниками територіальних органів Держмитслужби або шляхом встановлення та затвердження чітких положень про порядок і процедури.

Крім того, як зазначено у звіті Рахункової палати, за період розслідування (2019 – квітень 2020) законодавство, що встановлює правові основи діяльності органів ДФС, ДПС та ДМС, значною мірою сформувалося. Водночас у процесі реалізації адміністративної реформи існують неузгодженості та суперечності окремих положень нормативно-правових документів щодо цього. Змін до Положення про ДФС щодо перерозподілу повноважень між ДФС, ДПС та ДМС не внесено. Крім того, Мінфін не має проекту щодо забезпечення розробки нормативно-правових документів, які необхідні для повного перегляду чинного законодавства, що регулює діяльність Держмитслужби, ДПСУ та її територіальних органів через проведення адміністративні реформи.

Висновки до 1 розділу

Діяльність українських митних органів перебуває під пильним наглядом з боку простих громадян та суб'єктів зовнішньоекономічної

діяльності, а також інших державних регуляторів. Це зумовлено вирішальною роллю митних органів, оскільки вони стоять на передовій захисту економічних інтересів країни та своєю контрольною діяльністю забезпечують формування майже половини податкових надходжень до державного бюджету.

За більш ніж 30 років існування Державна митна служба України пройшла численні зміни та трансформації. У процесі таких змін вони стають дедалі професійнішими, поступово перетворюючись із фінансової установи на сервісну.

РОЗДІЛ II

РЕАЛІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ

2.1. Фіскальна результативність діяльності митних органів

На рис.2.1 відображено стан надходжень митних платежів в розрізі кожного місяця за останні повні 3 роки з 2019 по 2021 рік.

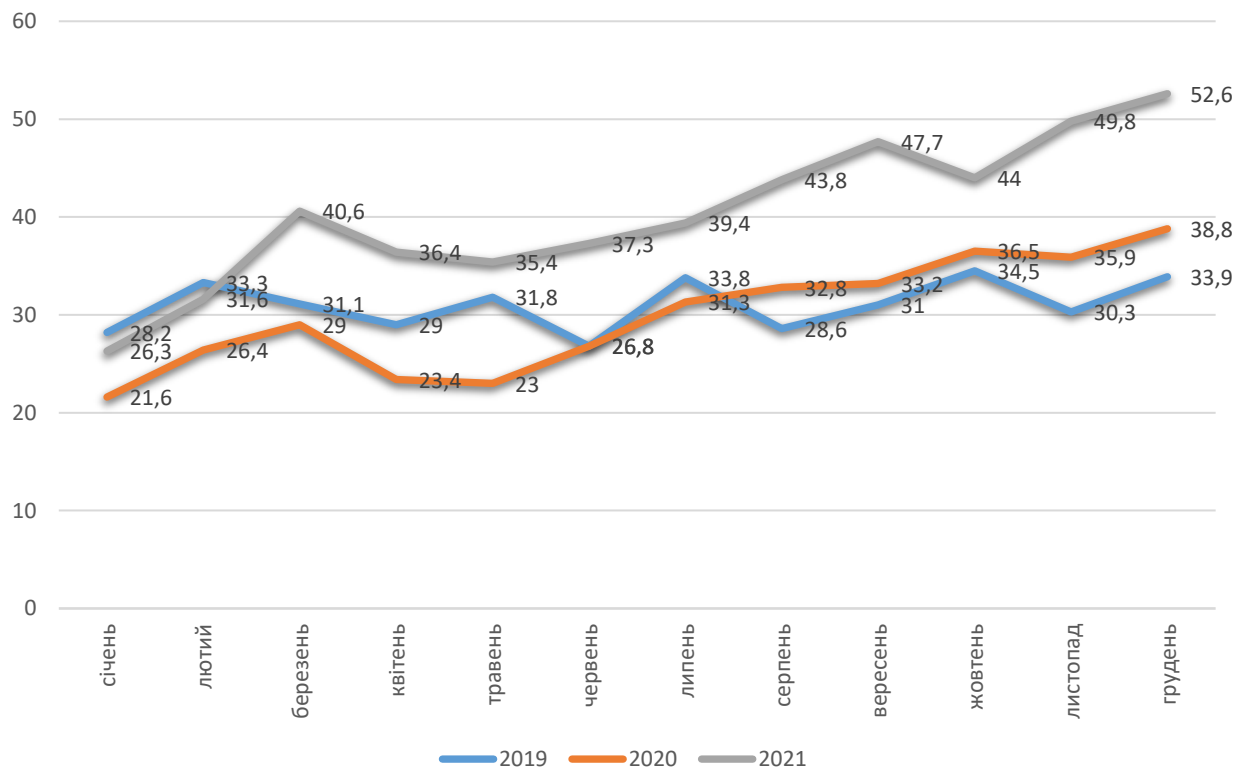

Рис.2.1. Надходження митних платежів за період з 2019 по 2022р. , млрд. грн.

Побудовано самостійно на основі [58]

Як бачимо, навіть у період розвитку пандемії в нашій країні зберігалась тенденція до збільшення надходжень митних платежів.

Структура надходжень митних платежів за 2020-2021 роки відображена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Структура митних платежів у 2020 та 2021 роках

Митні та інші платежі	Надходження 2020 року млрд. грн.	Надходження 2021 року млрд. грн.	Відхилення 2021 рік/ 2020 рік, +/-	
			млрд. грн.	%
ЦДВ з ввезених товарів	274,11	380,71	+106,60	+39%
Акцизний податок	53,53	64,65	+11,12	+21%
Ввізне мито	30,20	36,85	+6,65	+22%
Вивізне мито	0,26	1,32	+1,06	▼5,1 рази
Інші платежі	0,51	1,33	+0,82	▼2,6 рази
Всього	358,6	484,9	+126,3	+35%

Побудовано на основі [58]

Найбільше зростання надходжень митних платежів відбулось при імпорті таких товарів:

- нафтопродукти - 21,5 млрд грн;
- LPG - 15,9 млрд грн.
- легкових автомобілів - 9,4 млрд грн;
- кам'яне вугілля - 4,8 млрд. грн.
- Добрива - 4,3 млрд грн.
- кокс, вугілля та бітуми - 2,8 млрд грн.
- нафта - 2,5 млрд грн;
- трактори, вантажівки** - 2,4 млрд грн;
- комп'ютерна техніка та телефони – 2,4 млрд. грн.
- полімери етилену - 1,3 млрд грн.

Загалом, обсяги сплачених платежів щодо імпорту щодо підакцизних товарів у 2020 –2021 роках показано на рис.2.2

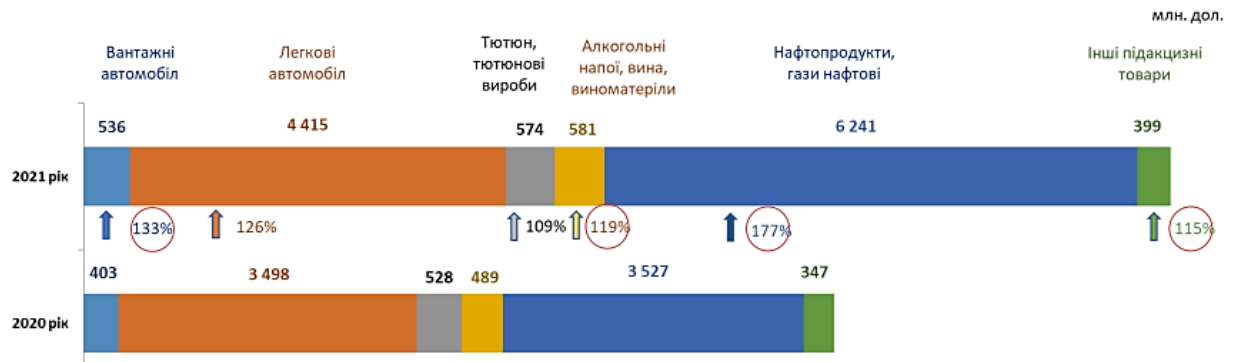

Рис.2.2.Обсяги оподаткованого імпорту піддакцизних товарів у 2020 –2021 роках

Побудовано на основі [58]

Що стосується надходження у період воєнного стану у 2022 році відбулось їх суттєве скорочення (рис.2.3)

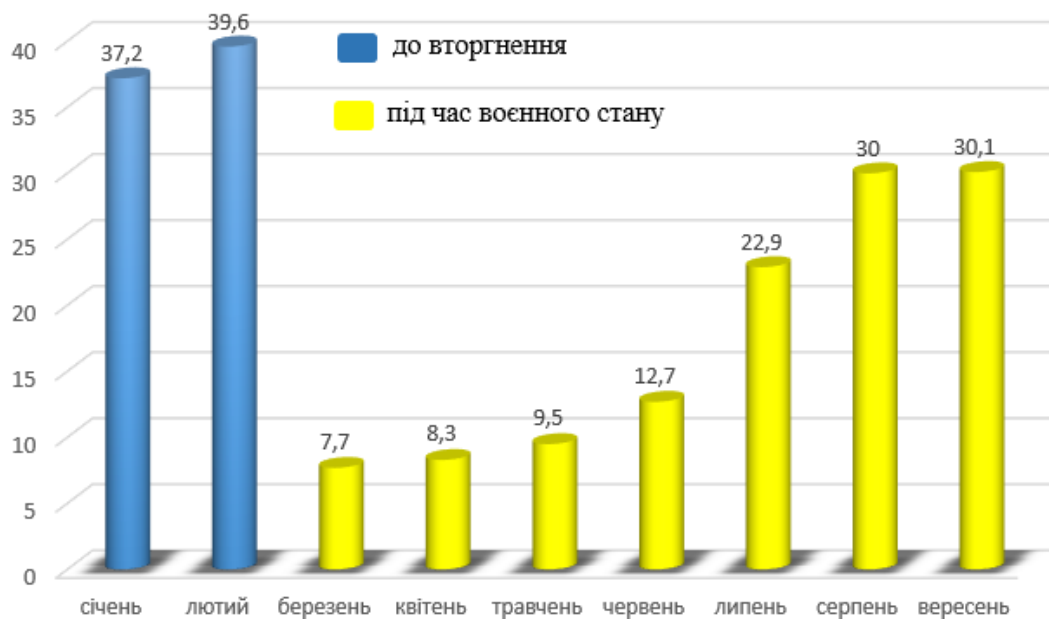

Рис.2.3 Надходження митних платежів за 9 місяців 2022 року, млрд. грн.

Побудовано на основі [58]

Загалом за 9 місяців 2022 року вдалось мобілізувати 198 млрд грн., що становить менше половини надходжень 2021 року (484,9 млрд.грн.). Причиною такого зменшення надходжень, є з одного боку зменшення зовнішньоекономічної активності суб'єктів бізнесу, а з іншого – запровадження в 2022 році пільгового безмитного ввезення товарів у період

дії воєнного стану. В результаті Бюджет недоотримав значної частини коштів, що зумовило потребу у зовнішніх запозиченнях та міжнародній підтримці.

Одним із основних завдань Держмитслужби є боротьба з контрабандою та запобігання порушенням митних правил, координація розслідування та фіксування митними органами митних правопорушень. У рамках виконання покладених завдань з метою виявлення та припинення планів здійснення незаконних імпортно-експортних операцій здійснюють контроль за оформленням товарів та вживають цілеспрямованих заходів на митних кордонах та в пунктах оформлення.

За результатами аналітично-розшукової роботи іта вжитих заходів митницями виявлено 28 128 порушень митних правил, вартість предмета злочину перевищила 2,8 млрд гривень (кількість складених угод вдвічі перевищує кількість порушень митних правил у 2020 році); вартісний показник збільшився на 4%).

Одним із ефективних методів протидії митним правопорушенням сьогодні є співпраця та обмін інформацією з іноземними компетентними органами в рамках взаємної адміністративної допомоги для забезпечення запобігання та виявлення незаконних імпортно-експортних операцій.

Загалом за міжнародним співробітництвом відкрито 713 справ про порушення митних правил на загальну суму понад 982,53 млн гривень, крім того, у ході міжнародного співробітництва встановлено несплачені обов'язкові митні платежі на суму 6,64 млн гривень.

За результатами розгляду справ про порушення митних правил митницею безпосередньо розглянуто 12 582 справи про порушення митних правил.

Накладено адміністративних стягнень у вигляді штрафів на суму близько 489 мільйонів гривень.

Відповідно до статті 530 Закону про митну справу Головне управління ДМСУ перевірило законність та обґрунтованість 48 рішень митниці, які порушують митні правила, за результатами перевірок: 25 рішень залишено без

змін, 9 рішень скасовано, 14 рішень скасовано. Справи про порушення митних правил направлено на новий розгляд.

Митні органи передали до суду 9046 справ про порушення митних правил на загальну суму 2,8 мільярда гривень.

За результатами розгляду справи судом накладено штрафних санкцій (конфіскації майна та штрафів) на суму понад 1,7 млрд грн, що порівняно з минулим роком зросло на 40%. таких показників за 2020 рік.

Від стягнених штрафів (митниці та суди) та реалізації конфіскованого майна до державного бюджету надійшло майже 147 млн грн, що на 32% більше. Перевищено показники за аналогічний період 2020 року (перше півріччя 2020 року – 49 млн грн).

З огляду на покладені на митні органи завдання вжито довгострокових заходів щодо запобігання контрабанді наркотиків, зброї та вибухових речовин.

Митниками виявлено 1143 факти незаконного переміщення через митний кордон України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що становить 30%. Порівняно з 2020 роком. До правоохоронних органів України направлено 606 повідомлень про протиправні діяння, які містять ознаки кримінального кодексу України за фактом виявлення незаконного обігу наркотиків, а саме:

- 312 протоколів - за ст.305 КК України;
- 294 протоколи - за статтями 307, 309 Кримінального кодексу

України.

Ефективним засобом боротьби з митними правопорушеннями є спільні заходи з українськими правоохоронними органами.

Протягом року митні органи провели 1444 спільні операції з правоохоронними органами України:

З МВС України проведено 155 спільних заходів, з яких відкрито 131 справу про порушення митних правил, вартістю вилучених предметів 45 тис. грн.;

з СБУ – 129 спільних операцій, за результатами яких відкрито 36 справ про порушення митних правил, вартість предмета злочину – 65,6 млн. грн.;

З Держприкордонслужбою проведено 1151 спільний захід, за результатами яких відкрито 119 справ про порушення митних правил, вартістю предмета злочину 9,6 млн. грн.;

За результатами дев'яти спільних оперативних заходів зі слідчими підрозділами ДФС виявлено сім фактів порушення митних правил на загальну суму 127 тис. грн.

Крім того, відповідно до наказу ДМС від 22.02.2021 № 119 «Про здійснення заходів у сфері митної діяльності ДМС у 2021 році» та відповідного плану завдань, відділ боротьби з контрабандою та митних правопорушень у Львівській, організовано та проведено чотирнадцять контрольних операцій у регіонах діяльності Волинської, Чернівецької, Закарпатської, Миколаївської та Одеської митниць. За результатами цих заходів додатково залучено до державного бюджету майже 32,3 мільйона гривень.

Митниками складено 56 угод про порушення митних правил на загальну суму понад 55 мільйонів гривень. Згідно з декларацією типу МД-1 до державного бюджету України додатково надійшло 15 млн грн.

Загалом із січня по грудень 2021 року митницею проведено 868 перевірок документів у підрозділах, що в 1,3 рази перевищує 651 перевірку документів за аналогічний період 2020 року.

За результатами документальних перевірок виявлено порушень митного законодавства, що порівняно з відповідним періодом 2020 року збільшилось на 341,88 млн. грн. (узгоджено – 156,7 млн. грн., 46% від загального обсягу), в 1,5 раза, з них на 23463 млн. грн.

Перерахування до держбюджету – 29,55 млн. грн. (з урахуванням результатів перевірок минулого періоду), що в 2,4 рази перевищує відповідний період минулого року, з них перераховано 12,21 млн. грн.(табл 2.2)

За результатами виконання АСУР митних формальностей частка митних декларацій, у яких фактично виявлено відмінності у митних

процедурах, визначених АСУР, склала 6%. - Загальна оцінка «Добре» (2020 рік - 5%).

Таблиця 2.2

Динаміка результатів митного аудиту у 2020-2021 роках

Період	Кількість перевірок	Донараховано грошових зобов'язань, млн грн	Сплачено, млн грн
2021 рік	868	341,88	29,55
2020 рік	651	234,63	12,21

Побудовано на основі [58]

Оцінка ефективності митних перевірок, ініційованих посадовими особами після застосування СУР, була задовільною: ефективність таких перевірок склала 9%, а частка митних перевірок від загальної кількості митних декларацій, які посадові особи визнали необхідними для перевірки, становила лише 1 %.

За результатами моніторингу ризикових операцій ДМСУ ініціювало та здійснило посилені заходи контролю щодо 468 об'єктів митного контролю (зовнішньоекономічної діяльності, транспортних засобів), з них 238 – з використанням форм митних декларацій під час митного оформлення, 230 - під час проходження митного кордону України.

Ефективність вжитих заходів, у тому числі із застосуванням систем дистанційного відеоспостереження під час митного оформлення товарів, склала 31%, при пропуску через митний кордон України –28%. У результаті вжитих заходів Держмитслужбою до державного бюджету України перераховано понад 16 мільйонів гривень.

З метою запровадження єдиного порядку взаємодії між структурними підрозділами Держмитслужби щодо практичної реалізації заходів з управління ризиками, при якому всі заходи з управління ризиками здійснюються централізовано з використанням інформаційних технологій Держмитслужби,

Департамент профілювання ризиків підготував національні Відповідні доручення Голові ДМСУ. Зазначені способи впроваджуються на постійній основі згідно з наказом ДМА від 29 квітня 2021 року № 305.

На підставі процедур, запроваджених Департаментом оцінки ризиків митної служби, надано 2101 рекомендацію Департаменту боротьби з контрабандою та порушеннями митного законодавства, Департаменту внутрішньої безпеки та Департаменту митного контролю щодо посилення контролю за ризиковими зовнішньоекономічними операціями та використання наявних засобів управління ризиками та інструментів, розроблених та впроваджених при переміщенні товарів через митний кордон.

2.2. Оцінка протидії корупції в митних органах

Загалом корупцію можна визначити як незаконну діяльність осіб, які повинні виконувати державні функції у формі неправомірного використання влади з метою отримання переваг шляхом збільшення матеріальних благ, отримання незаконних послуг або вигод.

Важко переоцінити негативний вплив корупції, оскільки ці зловживання призводять до уповільнення економічного розвитку країни, порушення соціальної справедливості, дестабілізації соціал-демократичних інститутів і загрози верховенству права. Руїнація моральної основи народу, поширення недоброчесності та довіри громадян до інститутів публічної влади обґрунтовують об'єктивну необхідність боротьби з цим негативним явищем на національному рівні, що визначає пріоритети завдань її інститутів. .

Світові тенденції доводять, що корупція існує в усіх країнах, тому це питання є пріоритетним як для розвинених, так і для країн, що розвиваються, у різних сферах. Зокрема, політичні, інформаційні, інституційні та правові аспекти державного управління в європейських країнах спрямовані на боротьбу з корупцією. З цією метою в країнах ЄС спільно працюють установи:

Greco, Венеціанська комісія, Olaf, Eurojust, Europol тощо. На міждержавному рівні вони координують та надають інформацію та аналіз антикорупційних заходів, розробляючи єдині правові стандарти у формі нормативних актів громади.

Щороку Transparency International аналізує рівень корупції, враховуючи показники глобального Індексу сприйняття корупції (CPI - Corruption Perception Index). Відповідно до вказаних показників такі країни, як Данія, Нова Зеландія, Фінляндія, Сінгапур і Швеція є найменш корумпованими з 180 країн світу, щороку лідирують. При цьому Сомалі рік за роком очолює рейтинг, ставши країною з найвищим індексом корупції у світі (індекс антикорупційності – 10 балів).

Що стосується України, то за останні чотири роки показник коливався в межах 30 пунктів. Приблизно однакове значення цього показника мають такі країни, як Ліберія, Малаві та Малі.

Таблиця 2.3.

Динаміка зміни індексу корупції в Україні (2017 – 2020 рр.)

Показник	Роки			
	2017	2018	2019	2020
Антикорупційний індекс	30	32	30	33
Місце в загальносвітовому рейтингу серед 180 країн	130	120	126	117

Побудовано на основі [40]

Також необхідно висвітлити проблему корупції в митних органах, оскільки митна сфера є особливим джерелом корупційних зловживань. Слід зазначити, що Україна має достатнє нормативно-правове забезпечення для протидії корупційним зловживанням, особливо в митній сфері. Тому з самого початку проголошення незалежності України діяльність органів державної влади була спрямована на запобігання та протидію корупції в різних сферах.

У сфері державного управління є належний нормативно-правовий ресурс, на основі якого може бути забезпечена антикорупційна політика країни, особливо в митній сфері. Проте митна система характеризується великою кількістю невирішених питань щодо зловживань владою. Тому необхідно розробити рекомендації щодо подолання та запобігання корупції:

- розроблення та впровадження методичних рекомендацій щодо залучення їх працівників до практичної діяльності митних органів, спрямованих на усунення конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупційними діями;

- працівники митних органів дотримуються відповідного кодексу етики, який має узгоджуватися з антикорупційною діяльністю;

- ефективно притягнення до відповідальності осіб, які вчиняють корупційні дії, та повне виконання заходів, спрямованих на протидію корупції;

- Чітке визначення осіб, відповідальних за корупційні дії в регіонах, де корупція поширена;

- регламентація процедур, спрямованих на запобігання корупції посадових осіб митних органів під час виконання ними службових обов'язків.

Міжнародний досвід показує, що ефективна антикорупційна політика у сфері державного управління має ґрунтуватися на єдиному підході чіткої та тісної взаємодії між митними органами, громадськістю та міжнародними організаціями. Науковці вважають, що показники корупції можна знизити лише шляхом виконання наступних завдань:

- запобігання корупційним зловживанням у митній сфері – запровадження механізмів перешкоджання вчиненню публічними особами корупційних діянь;

- суворе дотримання норм законодавства щодо відповідальності посадових осіб за зловживання владою в митній сфері;

- застосовувати ефективних інструментів відшкодування збитків, завданих корупцією;

- здійснення моніторингу ефективності заходів, спрямованих на запобігання та ліквідацію наслідків корупції;
- впровадити заходи щодо заміщення посад «чистими» кадрами, що знизить рівень корупції та сприятиме загальному розвитку митної галузі;
- підвищити рівень обізнаності населення щодо корупції в митних органах, особливо висвітлення цієї теми в ЗМІ;
- створити обізнаність у суспільстві, спрямовану на підвищення обізнаності людей щодо боротьби з корупцією. У контексті забезпечення ефективності державного управління основною метою заходів, спрямованих на протидію корупції в митних органах, є формування системи запобігання та протидії корупції, здатної максимально підвищити її ефективність та подолати її соціальні передумови, а також притягнути порушників до відповідальності згідно із законодавством. Антикорупційні дії митного відомства мають здійснюватися відповідно до виконання норм чинного законодавства, реалізації антикорупційної політики митниці та підтримки громадянським суспільством антикорупційних заходів. Основним моментом, на якому слід звернути увагу, є необхідність систематичного впровадження антикорупційних заходів митними органами, оскільки окремі заходи не можуть забезпечити ефективність довгострокових соціально-економічних, політико-правових змін. Для цього необхідно вживати як репресивних, так і превентивних заходів.

Ефективним способом зниження рівня корупції в митних органах є пошук способів зробити ці незаконні дії не вигідними та ризикованими. Адже сьогодні ризик бути спійманим митниками невеликий, тому ризик бути покараним за порушення закону невеликий. Зважаючи на це, заходи, які вживаються на даному етапі у сфері протидії корупції, не такі ефективні, як хотілося б.

Тому необхідно підвищувати службовий престиж митних органів. Адже підвищення соціальної значущості цих посад стане стимулом для роботи на них та уникнення їх втрати через корупційні зловживання.

Отже, протидія корупції в митних органах у контексті забезпечення ефективності державного управління має передбачати реалізацію таких заходів:

- концептуальні основи розробки антикорупційної політики в митній сфері;
- прийняття кодексу етичної поведінки працівників митниці відповідно до вимог антикорупційної політики;
- ефективна реалізація принципу рівності перед законом у контексті зниження рівня корупції;
- забезпечити однакову відповідальність фізичних та юридичних осіб за корупційні діяння;
- забезпечити, щоб посадові особи, включаючи керівників вищої ланки, не були вільні від корупції;
- розмежування повноважень між органами, які здійснюють антикорупційну діяльність;
- мобілізувати громадськість для боротьби з корупцією;
- широко інформувати громадськість про випадки корупції в митних органах.

Загалом впровадження митними органами антикорупційних заходів сприятиме підвищенню їх ефективності та довірі до них громадян. Зменшення рівня корупції сприятиме кращому захисту кордонів країни, оскільки порушення митних правил не дозволяють діяти прозоро, що, у свою чергу, призводить до зниження надходжень до бюджету та становить загрозу фінансово-економічній та державній безпеці країни в цілому.

Діяльність посадових осіб митних органів має загальнодержавний характер, оскільки вони є посадовими особами, представниками влади, здійснюють владу. На них покладено ці повноваження для захисту економічних інтересів суспільства, держави та її громадян, а також для представництва уряду в офіційних зносинах з громадянами інших країн.

Дії та рішення українських митників повинні відповідати етичним і захисним принципам і нормам органів державної влади та їх представників. Виконання службових обов'язків вимагає від усіх державних службовців високого почуття відповідальності. Людина, яка діє в інтересах своєї країни та громадян, повинна мати зріле почуття відповідальності за власні рішення, дії та поведінку.

Ретельний і послідовний контроль за всією службовою діяльністю митних службовців за законом є особливістю цієї професії, яка справляє сильне враження своїм моральним змістом. Професія інспектора митниці є однією з небагатьох професій, умови якої детально регламентовані законодавчими та нормативними актами. Їх дії та рішення повинні суворо відповідати закону за змістом і формою. Особливістю професійної етики працівників митних органів є особливо тісний взаємозв'язок правових і моральних норм, що регламентують їх професійну діяльність.

Тому, щоб підкреслити нерозривну єдність справедливості і законності, будь-яке рішення державних органів має бути законним і справедливим. Правомірними можуть бути лише справедливі рішення, а несправедливі – не можуть бути законними.

Таке формулювання чітко визначає співвідношення закону та моралі у професійній діяльності, адже кожна дія посадової особи, кожне рішення, якщо воно відповідає закону і його суть правильно зрозуміла працівникові, буде відповідати етиці на Відхилення, ухилення, спотворення, перетлумачення та застосування за своєю суттю є неетичними. Вони не лише порушили закони та нормативні акти, але й порушили професійну етику та професійну етику працівників митниці. При цьому аморальність — це не лише навмисне порушення закону, а помилка, протиправна дія, рішення чи бездіяльність, що є наслідком небажання отримувати необхідні знання, постійного вдосконалення, поспіху, плутанини, відсутності внутрішньої дисципліни та неналежної поваги до правил права. Не може бути незаконної моралі та аморальних законів.

Висновки до 2 розділу

Проблема корупції в органах державної влади – давня і болюча проблема в Україні. Особливо яскраво ця проблема проявляється в діяльності митних органів, оскільки їхня діяльність безпосередньо пов'язана із зовнішньоекономічною діяльністю, переміщенням великої кількості товарів та переміщенням фінансових ресурсів через митні кордони країни. У свою чергу, це пряма загроза національній безпеці.

Враховуючи досить низьку позицію України у світовому рейтингу щодо наявності зловживань владою, необхідно вживати рішучих заходів щодо зменшення проявів цього явища, особливо в митних органах. Необхідно сформулювати концептуальні засади антикорупційної політики в митній сфері, прийняти кодекс етичної поведінки працівників митниці відповідно до потреб антикорупційної політики, забезпечити дотримання принципу рівності перед законом. реалізовано в контексті зниження рівня корупції, не лише для фізичних осіб, а й для юридичних осіб, які несуть однакову відповідальність за корупційні дії; забезпечення того, щоб посадові особи (включно з керівниками вищої ланки) не були захищені від корупції; розмежування повноважень органів, які здійснюють боротьбу з корупцією, корупційної діяльності, мобілізації громадськості для протидії корупції та забезпечення інформування громадськості про факти корупції в митних органах.

Реалізація запропонованих заходів буде ефективною лише у комплексі із заходами активної державної політики в інших сферах.

РОЗДІЛ III

МОЖЛИВОСТІ ПОКРАЩЕННЯ РОБОТИ МИТНИХ ОРГАНІВ З ВРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ

Досвід великих країн світу показує, що розвиток митної системи залежить не лише від зусиль національних органів влади, а й від тісної співпраці з міжнародними організаціями. Митна справа є важливою ланкою в механізмі формування безпеки та соціально-економічного добробуту країни та всього світу, тому їй не приділяють уваги великі міжнародні організації.

У сучасному світі стало загальноприйнятою практикою всебічної підтримки та сприяння розвитку митної справи авторитетними міжнародними організаціями, що ґрунтується на взаємовигідному співробітництві та наданні цілеспрямовані підтримки та консультацій щодо реформування митної системи для вирішення проблемних питань, нагальних проблем, що постають перед країнами, а також на оперативній, фінансовій та технічній допомозі, обміні кращими практиками та передовим досвідом у митній сфері тощо. Проте на сьогоднішній день, на жаль, рівень розвитку співпраці між митними органами окремих країн, у тому числі й України, з міжнародними організаціями є досить низьким, що призводить до значних проблем у їх роботі, які можна вирішити за допомогою такої співпраці.

Необхідно визнати перспективність співпраці між митними органами та міжнародними організаціями та ефективно використовувати переваги такої співпраці з метою забезпечення прогресивного розвитку національних митних систем.

В умовах виокремлення митних органів України зі структури державного фінансового сектору все більшого значення набула тема реформування національної митної системи, що поглибило інтерес теоретиків і практиків до питань митної справи. Як зазначають багато вчених та митних експертів, останніми роками міжнародне співробітництво вітчизняних митних органів практично призупинено, зосереджуючись переважно на розробках у

сфері оподаткування. Отже, на сьогоднішній день в наявній літературі майже немає матеріалів, які б повністю відображали напрямок діяльності основних міжнародних організацій щодо підтримки та сприяння розвитку митних адміністрацій. У разі реформування митної системи України як самостійного органу влади необхідно визначити основні міжнародні організації, які співпрацюють з митницями країн світу в контексті сприяння їх перспективам розвитку співпраці.

На даному етапі Всесвітня митна організація (ВМО) є єдиною незалежною міжурядовою митною організацією, діяльність якої спрямована на підвищення ефективності роботи митних адміністрацій у всьому світі. Заснована в 1952 році, ВМО сьогодні включає 183 держави-члени на різних етапах соціально-економічного розвитку. Основні види діяльності ВМО включають:

- Розробити єдині стандарти для різноманітних комплексних і взаємопов'язаних митних процедур;
- сприяння міжнародному співробітництву між митними органами, включаючи забезпечення оперативного обміну інформацією;
- Управління ризиками в митній сфері;
- Формування стабілізаційного потенціалу для митних адміністрацій, особливо у сфері технічного забезпечення їх роботи;
- Підвищення іміджу митниці як важливого державного інституту, що забезпечує економічне зростання та соціальний розвиток країни.

Діяльність ВМО базується на розробці спеціальних інструментів регулювання для держав-членів Організації, які відображають узгоджені положення щодо функціонування їхніх митних адміністрацій. Ці інструменти включають, зокрема:

- Конвенції та угоди під егідою Комітету митного співробітництва;
- Рекомендації щодо гармонізації систем, спрощення митних процедур, інформаційних технологій, дотримання законодавства та боротьби з порушеннями;

- заяви ВМО, спрямовані на підвищення обізнаності країн-членів організації щодо застосування конкретних правових норм;
- Резолюції ВМО щодо підвищення обізнаності держав-членів Організації щодо застосування окремих правових норм [5].

Діяльність ВМО здійснюється відповідно до Стратегічного плану розвитку на 2019-2022 рр. План є комплексним інструментом вищого керівництва, який визначає програми, проекти та інші ініціативи, розроблені секретаріатом організації. Згідно з цим документом, місія ВМО полягає в наданні підтримки та допомоги митним адміністраціям для активізації законної міжнародної торгівлі та спрощення торгових процедур, захисту суспільства, фінансових інтересів країн та розвитку їх потенціалу. Ключовим припущенням бачення ВМО є розвиток міжнародного митного співробітництва та інтеграція митних органів у всьому світі [1].

Відповідно до Стратегічного плану розвитку на 2019-2022 рр. основними напрямками діяльності ВМО щодо розвитку митних адміністрацій у світі є:

- економічна конкурентоспроможність;
- адміністрування податків;
- контроль за дотриманням митних правил;
- організаційний розвиток;
- спільні дії та обмін інформацією;
- поширення знань і передового досвіду;
- технічна підтримка та нарощування потенціалу для забезпечення відповідності міжнародним стандартам;
- розвиток відділу кадрів.

Слід також зазначити, що План стратегічного розвитку ВМО визначає ключові довгострокові перспективи діяльності Організації, зокрема щодо:

- розробки інтегрованого безпеки;
- Стратегії вдосконалення системи координації та підвищення потенціалу митних адміністрацій;

- Оцінка роботи митних органів;
- Розвитку та інтеграції митних органів у різних країнах світу;
- Цифровізації в митній сфері;
- Якісне визначення конкретних місць уздовж торгових шляхів, де виникають ризики;
- Захист суспільства та законного бізнесу шляхом запобігання потраплянню незаконних товарів на територію ЄС, а також державних фінансів ЄС.

Представники українських митних органів також співпрацюють з OLAF у боротьбі з шахрайством на основі систематичного обміну оперативною інформацією та запитами про допомогу. Зокрема, ця співпраця передбачає продовження контролю над потоком підозрілих та нелегальних поставок тютюнових виробів з Литви, Об'єднаних Арабських Еміратів, Грузії та Білорусі.

У рамках співпраці з OLAF регулярно організуються спільні навчання, навчання та конференції, метою яких є обговорення питань боротьби з незаконним потоком товарів. Крім того, спільно з OLAF фахівці митних органів України проводять спільні розслідування порушень забороненого та обмеженого ввезення, вивезення та транзиту товарів. Так, у 2017 році було проведено кілька таких цільових операцій («ПЕГАС», «ЩИТ», «ОРБІС» та «Громовий птах»), спрямованих на виявлення та припинення незаконного обігу сировини, матеріалів та обладнання, які використовуються для незаконного виробництва тютюнових виробів, збір інформації про екологічні злочини та правопорушення у лісовому господарстві.

Світова організація торгівлі (СОТ) – єдина міжнародна організація, діяльність якої спрямована на встановлення глобальних правових норм і правил міжнародної торгівлі та контроль за їх виконанням. СОТ було створено 1 січня 1995 року шляхом масштабної перебудови глобальної системи міжнародної торгівлі. Фактично СОТ замінила Генеральну угоду з тарифів і торгівлі (ГАТТ), яка діяла з 1947 по 1994 рік. За час існування ГАТТ і СОТ

сформувалася міцна, стабільна і надійна світова торгова система, яка сприяла економічному зростанню країн. Система була створена в результаті серії торгових переговорів і раундів, ініційованих ГАТТ. Спочатку такі заходи були спрямовані переважно на зниження тарифних бар'єрів у торгівлі, а подальші переговори стосувалися антидемпінгового та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Останній раунд переговорів в Уругваї тривав з 1986 по 1994 рік, що призвело до появи.

Сьогодні СОТ налічує 164 члени, 117 з яких є країнами, що розвиваються, або окремими митними територіями. Діяльність СОТ спрямована на забезпечення стабільного та прозорого функціонування системи міжнародної торгівлі, лібералізацію зовнішньої торгівлі та поступове скасування тарифів і торгових обмежень. Основними напрямками роботи СОТ є:

- Вести переговори про зменшення або усунення торговельних бар'єрів, включаючи імпорتنі мита, і узгодити правила ведення міжнародної торгівлі;
- Контролювати дотримання встановлених правил СОТ щодо торгівлі товарами, послугами та інтелектуальною власністю;
- Спостереження та аналіз торговельної політики країн-членів СОТ для забезпечення прозорості регіональних та двосторонніх торгових угод;
- Вирішувати суперечки між країнами-членами СОТ щодо тлумачення та застосування положень торгових угод;
- Збільшення можливостей представників національних органів влади країн, що розвиваються, у питаннях міжнародної торгівлі, сприяння процесу вступу приблизно 30 країн, які ще не є членами СОТ;
- Взаємодія з іншими міжнародними організаціями;
- Проводити економічні дослідження, збирати та поширювати інформацію про закономірності та тенденції розвитку міжнародної торгівлі;
- Підвищення обізнаності громадськості про СОТ, її повноваження та сфери діяльності.

Висновки до 3 розділу

Аналізуючи досвід міжнародних митних організацій у сфері митного адміністрування, можна сказати, що деякі розвинені країни мають тенденцію до співпраці з платниками податків, а саме: перехід від суворої податкової підтримки до незалежного збору податків, підвищення обізнаності населення, лібералізація та відкритість оподаткування у прийомі звітів та декларацій. Для полегшення перевірки допускається відстрочка розрахунку мит після розмитнення товарів і транспортних засобів.

Як відомо, в Україні одним із головних факторів неспроможності виконувати фінансові завдання є масова корумпованість митних органів. Тому зростає потреба в міжнародному досвіді впровадження антикорупційних методів в Україні. Одним із шляхів для цього є забезпечення фінансової незалежності митників шляхом підвищення заробітної плати працівників митниці та посилення кримінальної відповідальності за корупцію.

ВИСНОВКИ

Результатами кваліфікаційних досліджень є теоретичні узагальнення та нові рішення наукових проблем щодо розробки практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності виконання фіскальних завдань, покладених на митні органи в процесі євроінтеграції. Це дає змогу сформулювати деякі висновки та рекомендації, які відображають вирішення проблеми дослідження відповідно до поставлених цілей:

1. При дослідженні особливостей функціонування митних органів України також враховано організаційно-правову структуру митних органів України та визначено співвідношення основних елементів структури. Встановлено, що існуючі структури митних органів структурно дуже близькі до адміністративного поділу країни та забезпечують ефективне виконання покладених на них фіскальних завдань.

2. Проведено аналіз ефективності контролю митними органами за оформленням митних платежів, який дозволяє зробити висновок про зниження ефективності контрольних заходів. Найбільш фінансово ефективним є контроль, який перевіряє правильність визначення митної вартості. Незначна частка надходжень від митної перевірки вказує на необхідність розвитку цієї форми митного контролю.

3. Комплексно враховуючи досвід іноземних митних органів у виконанні фінансових завдань, після комплексного дослідження вважаємо, що необхідними заходами впровадження для покращення виконання фінансових завдань є:

- створення в митному управлінні функціонального органу з представників бізнесу, пропозиції якого будуть враховані при вдосконаленні митного законодавства та роботи ДМС України;

- відстрочення нарахування митних платежів та інших витрат на митне оформлення після оформлення товарів і транспортних засобів з урахуванням інтересів платників податків;

- зменшення корумпованості митного органу, що може бути забезпечено суттєвим підвищенням заробітної плати та посиленням кримінальної відповідальності за матеріальну незалежність посадових осіб митного управління, які виконують контрольні функції;

- зменшення людського фактору в роботі митників шляхом використання автоматизованих систем та змін до АСАУР, згідно з якими система буде вибірково ідентифікувати інспекторів, які здійснюватимуть оформлення товарів, а також транспортних засобів;

- забезпечення кращого обміну інформацією з прикордонними державами в пунктах пропуску з метою посилення контролю за дотриманням інформації, отриманої під час пропуску через митний кордон України;

- Своєчасна передача контролюючих функцій митним органам шляхом скорочення термінів митного оформлення та відповідної розробки форм митного пост-аудиту для виявлення невідповідностей у структурі сертифіката походження та митної декларації для виявлення порушень щодо заниження митної вартості та неправильної класифікації.

На нашу думку, одним із головних аспектів покращення виконання фіскального завдання українських митних органів є перегляд існуючих тарифів для країн та товарних груп з урахуванням членства в СОТ та можливого вступу до ЄС. .

Україні необхідно готуватися до майбутнього зняття тарифних обмежень на імпорт іноземної продукції на український ринок. Тому перед вступом до ЄС необхідно максимально збільшити можливість встановлення тарифів по відношенню до інших країн, щоб зміцнити вітчизняних виробників і зробити їх більш конкурентоспроможними на світовому ринку. Завдяки розвитку вітчизняного товарного виробництва відповідно зростуть внутрішні податкові надходження. Таким чином можна повернути втрачені доходи від майбутніх митних платежів.

Реалізація цих рекомендацій на практичному рівні сприятиме підвищенню ефективності виконання фіскальних завдань та вдосконаленню процесів управління митними органами.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамів М. Є., Коць І. І. Досвід міжнародних організацій щодо сприяння розвитку митних органів: проєкція на Україну. Бізнес Інформ. 2020. № 10. С. 22-29
2. Архірейська Н. В. Аналіз ефективності процедур митного контролю Вісник Академії митної служби України. Сер.: Економіка. 2014. № 1. С. 160-165.
3. Безкоровайна В. В. Податки в системі фінансового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Фінанси України. 2004. № 12. С. 40–44.
4. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія / І. Г. Бережнюк. - Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. - 543 с.
5. Бережнюк І. Г. Реформування митної системи Польщі. Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. 2009. № 2. С. 20-29.
6. Бобрижна Г. В. Роль митного регулювання в процесі реалізації зовнішньоекономічної політики держави. Вісник Академії митної служби України. Сер. : Державне управління. 2011. № 2. С. 205-209.
7. Бодряга Н. В., Кривоборець Б. І. Удосконалення системи адміністрування ПДВ/ Н. В. Бодряга, // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. 2008. Вип. 33–2. С. 190-198
8. Бутусов Ю. Реформа митниці в Грузії і в Україні: п'ять розбіжностей. Дзеркало тижня 2010. №27 URL: http://dt.ua/POLITICS/reforma_mitnitsi_v_gruziyi_i_v_ukrayini_pyat_rozbizhnost_eu-60768.html
9. Вакульчик О. М. Формування системи митного аудиту в Україні : монографія. Хмельницький: ПП Мельник А.А., 2014. 208 с.
10. Войтов С. Г. Класифікація товарів як інструмент митно-тарифного регулювання: аспект визначення і контролю Актуальні проблеми економіки. - 2013. № 9. С. 42-48.

11. Гега П.Т. Правовий режим оподаткування в Україні К.: ЮРІНКОН, 1997. 143с.
12. Гребельник О. П. Митна справа: підручник К.: Центр учбової літератури, 2014. 472 с.
13. Гребельник О. П. Місце і роль митних платежів у системі оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Освіта, менеджмент і бізнес: світовий вимір. 2011. №2. С.4-8.
14. Грезина Е. Э. Борьба за оригинальность. Акциз. 2008. № 8, 9. С. 46–49.
15. Гуцаленко О.О. Економічна інтеграція та митна політика держави. Досвід Польщі. Збірник наукових праць ЧДТУ: Економічні науки. 2009. Вип. 22-1– С. 62-65.
16. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа.: Навч. посібник/ В.І. Дудчак, К.:КНЕУ. - 2002. – 310 с.
17. Дук Н. М. Державна митна служба України як об'єкт картографування: структура, функції, зв'язки. Український географічний журнал. 2010. № 3. С. 52-57.
18. Дук Н. М. Дослідження територіальної організації митної діяльності в Україні з використанням ГІС-технологій. Проблеми безперервної географічної освіти і картографії . 2013. Вип. 18. С. 57-60.
19. Дьяченко О. В., Зубко О.В. Економічна природа митного тарифу та його функції. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. Вип. 1(1). С. 176-182.
20. Дюмулен И. И. Международная торговля. Тарифное и нетарифное регулирование. М.:ВАВТ, 2011. 518 с.
21. Дятленко Н. М. Податкове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в країнах ЄС (на прикладі Німеччини) - досвід для України. Митна справа : Науково-аналітичний журнал з питань митної справи та зовнішньоекономічної діяльності. 2009. № 6. С. 21-28.

22. Єгоров О. Б. Митна економіка (Україна СОТ ЄС): посібник / Єгоров О. Б. Одеса: ПЛАСКЕ ЗАТ, 2005. 226 с
23. Жамкєєва Махаббат. Світовий досвід митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Актуальні проблеми економіки. 2012. №9 (135). с. 303-310.
24. Закон України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» від 17 липня 1997 року № 468/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 44. Ст. 281. : URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/468/97-%D0%B2%D1%80>
25. Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» від 28 грудня 2014 року № 80-VIII// Відомості Верховної Ради України №5. – ст.37:URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-19/page2>
26. Закон України «Про єдиний збір, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України» від 4 листопада 1999 р. № 1212-XIV // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 51. Ст. 454.: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1212-14>
27. Закон України «Про Єдиний митний тариф» від 5 лютого 1992 року № 2097-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 19. Ст. 259 (втратив чинність): URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2097-12>
28. Закон України «Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року» від 28 грудня 2014р. № 73-VIII// Відомості Верховної Ради України №4. – ст.20:URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/73-viii>
29. Закон України «Про Митний тариф України» від 19 вересня 2013 № 584-VII// Відомості Верховної Ради України №20-21. ст.740:URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584-18>
30. Закон України «Про податок на додану вартість» від 3 квітня 1997 року № 168/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 21. - Ст. 156 (втратив чинність): URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/168/97-%D0%B2%D1%80>

31. Запорожець О. Ф. Система адміністрування митних платежів в Україні. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2012. № 2. С. 104-111.
32. Карпінський Б.А. Вплив системи адміністрування податку на додану вартість на регіональний розвиток/ Б. А. Карпінський, Н. С. Залуцька // Науковий вісник. – 2007. – Вип. 17.3. – С. 321-327.
33. Катамадзе І. Г. Грузинський митний досвід – українській молоді. Митниця. 2011. №6(79). С.15-17.
34. Кіянчук І. М. Система справляння митних платежів в Україні/ І. М. Кіянчук // Наука й економіка. 2014. Вип. 1. С. 29-34.
35. Князев В. Г., Черник Д.Г. Налоговые системы зарубежных стран М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1997. 204 с.
36. Комзюк В.Т. Функціонально-організаційна структура митних органів. Право і Безпека. - 2013. - № 1. - С. 70-74.
37. Крисоватий А. І. Митна справа: підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 540 с.
38. Курок О.О. Забезпечення митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств на основі зарубіжного досвіду зменшення витрат. Сталий розвиток економіки. 2011. №5. С. 281-284.
39. Литвиненко Я. В., Якушик І.Д. Податкові системи зарубіжних країн: Навч. посіб. для студ. Вузів К.: Міжрегіон. акад. упр. персоналом, 2004. 205 с.
40. Ліпенцев А. В., Войтик О. Є., Мазій Н. Г. Протидія корупції в митних органах у контексті забезпечення ефективності публічного управління. Ефективність державного управління. 2021. Вип. 1. С. 11-21.
41. Ліханіна Ю.О. Митний пост аудит як інструмент державного контролю зовнішньоекономічної діяльності Вісник Академії митної служби України. Серія: "Державне управління": науковий збірник. 2011. № 1. С. 111-117.

42. Лубкей Н. П. Державна митна служба України: проблеми реалізації фіскальних та регулюючих повноважень Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2009. №1. С. 126-135.

43. Луцик А. І. Митна політика України як стимулятор економіки в умовах інтеграційних процесів . Економічний аналіз : зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. Тернопіль, 2010. Вип. 7. С. 91-93.

44. Любива Ю. В. Місце та роль фіскальної функції серед інших функцій митних органів Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. 2009. № 1. С. 94-97.

45. Макарова О. Організаційні засади діяльності митних органів з урахуванням зарубіжного досвіду. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2021. Вип. 26. С. 76-82

46. Маклаков В. В. Конституции зарубежных государств: Учебное пособие. М.: Издательство БЕК, 2001. 645с.

47. Мартинюк І. В., Дубовик О. Ю. Адміністрування митних платежів в Україні за групами товарів згідно з УКТЗЕД. Економіка та держава. 2021. № 11. С. 84–89.

48. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288 (втратив чинність): URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/92-15>

49. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1992.- № 16. - Ст. 203 (втратив чинність): URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1970-12>

50. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2012.- № 44-45, № 46-47, № 48. - Ст. 552: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

51. Мороз А. С. Основні методи виявлення схем мінімізації в оподаткуванні платників ПДВ / А. С. Мороз, О. С. Червінська, І. П. Могиляк // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – 2011. – Вип. 21.8. – С. 257-262.

52. Наказ Державної митної служби України «Про затвердження Положення про відділ митних платежів регіональної митниці, митниці прямого підпорядкування, митниці» від 28 грудня 1999 р. № 864 / /Офіційний вісник України. - 2000. - № 5. - Ст. 183 (втратив чинність). : URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0050-00>

53. Наказ Державної митної служби України «Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів регіональної митниці, митниці при здійсненні контролю за правильністю визначення країни походження товарів, що переміщуються через митний кордон України, та прийняття рішень про визначення країни походження товару» від 9 листопада 2009 року № 1070 // Офіційний вісник України. - 2009. - № 101. - Ст. 3563 (втратив чинність). : URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1268-09>

54. Окуньков Л. А. Конституции государств Европы / Под ред. Л. А.Окунькова. - М.: Издательство НОРМА, 2001. - Т.2. – 816 с.

55. Омельченко А.В. Історія розвитку та перспективи вдосконалення митного законодавства України/ А.В. Омельченко// Митна справа: Митні правила. - 2012. - № 4. – С. 72-77.

56. Офіційна сторінка Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

57. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

58. Офіційний сайт Державної митної служби України URL: <https://customs.gov.ua/>

59. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

60. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України URL: <http://sfs.gov.ua/>

61. Офіційний сайт Національного банку України URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

62. Пашко П. В. Система динамічного планування щодо забезпечення повноти надходжень до Державного бюджету України. Вісник академії митної служби України. 2010. №2(44) С. 5-10.

63. Пашко П.В. Удосконалення митної справи в Україні. Вісник АМСУ. Серія: «Економіка». 2013. №1. С. 5-11.

64. Петруня Ю. Є., Губа М.О. Адміністрування митних платежів: стан і перспективи. Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. 2012. № 1. С. 32-37.

65. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року// Відомості Верховної Ради України. 2011 . № 13-12, №15-16, №17. - Ст. 112: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

66. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення Про Державну фіскальну службу України» від 21 травня 2014 року № 236: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>

67. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку справляння податку на добавлену вартість та акцизного збору у разі ввезення товарів на митну територію України» від 27 січня 1997 р. № 66 // Офіційний вісник України. - 1997. - № 5. : URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/66-97-%D0%BF>

68. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Державної фіскальної служби» від 21.05.2014 № 160: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/160-2014-%D0%BF>

69. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення територіальних органів Державної фіскальної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України» від 06 серпня 2014 року № 311: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/311-2014-%D0%BF>

70. Прокопенко В. В. Митні платежі в Україні: зміст, особливості. Митна справа . - 2013. - № 4. - С. 50-56.

71. Резнік І.М. Технологія митного контролю як форма реалізації принципу його уніфікації . Митна справа. 2012. № 6. С. 93-98.

72. Савенкова Г. І. Вплив митної вартості на повноту стягнення митних платежів до державного бюджету. Збірник наукових праць ДонНУ. 2010. № 1:URL:http://vuzlib.com.ua/articles/book/18944-Problemy_razvitiya_vneshneehko/86.html
73. Стужук Т. М. Митні платежі як надійне джерело наповнення бюджету. Науковий вісник ЧТЕІ КНТЕУ. 2013. №2. С. 273-278.
74. Таранова С. В. Особливості функціонування митної служби США Публічне адміністрування: теорія та практика. – 2010. – №1 (3):URL:<http://www.dbuara.dp.ua/zbirnik/2010-01/10tsvmss.pdf>
75. Терешко О. М., Мудь М.О. Проблеми та перспективи справляння ПДВ в Україні. Інноваційна економіка. 2013. № 2. С. 278-281.
76. Тимофєєва Н. О. Місце та функції митних платежів у системі оподаткування України .Управління розвитком. 2013. № 21. С. 91-93.
77. Федотов О. П. Організація митної діяльності. Митна справа. - 2012. - № 4 (82). - С. 99-104.
78. Федотов О. П., Зотенко О.О. Митниця в організаційній системі та структурі митних органів України. Митна справа. - 2012. - № 2. - С. 39-44.
79. Філіпенко, Т. В., Філатов В.В. Правові форми співробітництва в галузі вдосконалення митного законодавства України. Митна справа. 2009. - №-6(66). - С .28-34.
80. Харкавий М.О. Фінансові детермінанти митного контролю після випуску товарів на митну територію України Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 11. С. 16-21.
81. Хіміч К. І., Маркова Л. Г. Досвід адміністрування податків у країнах з розвиненою економікою та можливості його адаптації в Україні / Вісник ДДФА. 2010. № 2 (24). С. 150-156.
82. Ченцов В. В. Досвід модернізації митної служби США та можливості його імплементації в Україні Публічне адміністрування: теорія та практика. 2009. № 1 (1). 11 с.

83. Ченцов В. В. Митна служба в системі державного управління в зарубіжних країнах: компоративний аналіз Університетські наукові записки. – 2009. Вип. 1. С. 333–339.

84. Ченцов В. В. Особливості еволюції управлінської структури Державної митної служби України. ДРІДУ : НАДУ. 2009. № 2 (2). С.151-158.

«Декларація доброчесності»

Я, Демчук Ірина Ігорівна підтверджую, що сама написала цю роботу і не використовувала жодних інших, окрім цитованих, джерел інформації. Дослівні вирази або фрази, які цитуються, позначаються як такі; інші недослівні запозичення чи ремінісценції, наведені в тексті цієї роботи, містять актуальну інформацію щодо первинних джерел наведеного контенту. Робота у цій безпосередньо або змістовно аналогічній формі не була раніше опублікована чи оприлюднена. Усе зазначене вище посвідчую власноручним підписом.

Підпис

Дата